

LA PERSECUCIÓ DE CATALUNYA

“Des del punt de vista històric, s'ha de fer valdre la realitat i donar a conèixer les coses sense embuts, i sense pors...i s'ha de fer veure que un argument històric no és un argument polític.”

En els darrers temps estem vivint de nou els episodis cíclics que s'han anat repetint al llarg dels segles. Els atacs a la llengua catalana no provenen d'ara. Si mirem i ens documentem sobre els fets històrics catalans al llarg dels segles veurem com des del S. XVI ja es van produïnt atacs de diversa naturalesa i intents de substitució -realment efectius com és sabut- de la nostra llengua per la castellana fins al punt de provocar gairebé la seva total desaparició durant la dictadura franquista de la guerra civil espanyola. La nostra llengua va ser prohibida i tant sols permesa de parlar a dins a casa, remetent als catalans al confinament lingüístic i furtiu quan el català havia estat una llengua tan important, i antiga, utilitzada per les grans corts fins a la mateixa Roma esdevenint llengua Franca en tot el mediterrani als mateixos segles XIII i XIV.

La voluntat de l'antiga Corona de Castella d'aniquilar la llengua catalana és evident al llarg de diversos segles, substituïnt-la per la castellana, posant -en contra d'allò que deien els usos i costums legislatius catalans- a personatges castellans a ocupar llocs de l'administració o de l'església en contra de la legalitat. Aquests eren llocs que els súbdits de la corona de Castella tenien prohibit ocupar segons promulgaven les nostres constitucions i lleis. Res va ser respectat. Al monestir de Montserrat van voler substituir els monjos catalans per monjos castellans i de fet, així va ser durant una bona temporada fins que els propis monjos de Montserrat els van fer fora a cops de pals i bastons. Una gran i inacabable persecució ...

Substitució lingüística, substitució territorial, destrucció dels elements i eines del govern de la nació catalana a través de decrets, bans... en definitiva, veiem a l'època actual molts paral·lelismes i exactituds amb el panorama “històric” actual. Sembla que en 5 segles continuen presents, actives i sense aturador les mateixes intencions que l'antiga corona de Castella va imposar als nostres avant-passats, molts d'ells morts per defensar els drets de Catalunya. De ben segur, que molts de nosaltres si furguem una mica en la història de la nostra família hi trobarem algú que va perdre la vida per defensar allò que ens corresponia: LA DEFENSA DELS NOSTRES DRETS HISTÒRICS, DE LA LLENGUA CATALANA I DE LES LLEIS JURÍDIQUES CATALANES. A la meua família, el meu besavi va morir per tenir amagada una bandera catalana a l'armari. Quan la hi van trobar, el van empresonar a Barcelona i li van confiscar tots els béns. Ho va perdre tot...

Per què al S.XXI es qüestiona encara l'ús de la llengua catalana? Per què amb tot un aparell suposadament legal que ampara les llengües a fi de protegir-les, la llengua catalana torna a estar en el punt de mira?

La persecució de Catalunya continua, i ara en un estat històric democràtic de dret, torna a estar de màxima actualitat i vigència alguna de les premisses i decrets que recuperem tot seguit i volem recordar a les noves generacions. Documents que parlen per si sols i que no necessiten de cap comentari afegit, ni cap estudi aprofundit. Són clars i directes, són absolutament colpidors perquè representen la realitat dels fets del nostre passat històric. Tot plegat hauria de fer reflexionar...

“Pues solo por estas libertades está el Principado de Cataluña en el estado y reputación en que se hallan perdidas las libertades, perderia igual su ser; quedaria reducido a la nada por completo: “... en haver deffendre nostres libertats e privilegis, las cuales no entenem perdre per res, car per aquestes libertats es lo Principat de Catalunya en qual esser é reputació es: perdudes aquelles, seria anichilat é á no res reduit.”

(Lluís Cutchet: “La Ciudadela de Barcelona: Cataluña vindicada”)

“Sentado Felipe V en el trono de San Fernando, y sometidas las provincias disidentes al poder del monarca vencedor, los catalanes fueron castigados no solamente con la abolición de las Cortes, sino tambien con la pérdida de sus nobles privilegios, y la prohibición absoluta de la enseñanza en lengua catalana y del uso de ella en los asuntos públicos. Esta prohibición dictada en un momento de cólera contra los catalanes, fue fielmente ejecutada. Así es, que desde 1714 la lengua catalana se halla desterrada de las cosas de gobierno, y de la enseñanza pública, habiéndole cabido la suerte, desde aquel aciago acontecimiento, de hallarse colocada, como ya hemos dicho mas atrás, entre los demás dialectos que aun hoy se hablan en el hermoso suelo de la Península Ibérica. Este fué el golpe de Gracia. Este fue el golpe de Gracia que, después de tantas glorias alcanzadas en las lides literarias, la divina Providencia parece tenia reservado a la literatura y lengua del antiguo Principado.”

(Historia de la lengua y de la literatura catalana: Desde su origen hasta nuestros días. Magin Pers y Ramona. - 1857)

New York, 21 de febrer.

“ A Espanya es persegueixen les diferències idiomàtiques... i es parla d'imperi !

A Espanya s'accentua l'acció oficial contra totes les diferències idiomàtiques... L'acció unificadora, a base de la llengua castellana, es fa sentir especialment a Barcelona i a Catalunya... A Catalunya, la persecució té aquest doble caràcter. L'experiència de segles prova que, quan els catalans deixaren d'emprar la llengua pròpia, la cultura catalana sofrí un eclipsi total i cessà l'aportació de l'espiritualitat catalana a la comuna cultura hispànica..”

(Meditacions: Dietari, Volum 2 1941-1946. - Francesc Cambó)

“Al S.XVIII, després de la derrota militar a la guerra de Successió, els Borbons van planejar la segona part de la colonització: l'àmbit cultural. L'any 1717 es construeix la Universitat de Cervera, creada per Felip V per substituir totes les anteriors universitats de Catalunya, inclosa la de Barcelona. Continua el projecte nacionalitzador espanyol de l'absolutisme borbònic en l'aspecte lingüístic més concretament. En aquest sentit féu un salt endavant amb la promulgació de la Reial Cèdula d'Aranjuez l'any 1768, per la qual s'establí l'obligatorietat del castellà com a llengua de tots els nivells de l'ensenyament. Anys més tard, encara remataria la ferotge imposició del castellà amb la Reial Cèdula del 1772.

Instruccions secretes als corregidors de Catalunya (1717): La introducció del castellà

“Instrucción secreta de algunas cosas que deben tener presente los Corregidores del principado de Cataluña por el ejercicio de sus empleos [...]

Pondrá el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin dará las providencias más templadas y disimuladas para que se consiga el efecto sin que se note el cuidado.
[...]

Reial Cèdula d'Aranjuez (1768). El castellà a l'escola

Finalmente mando que la enseñanza de primeras letras, latinidad y retórica se haga en lengua castellana generalmente, dondequiera que se practique, cuidando de su cumplimiento las audiencias y justicias respectivas, recomendándose también por le mi Consejo a los diocesanos, universidades y superiores regulares para su exacta observancia y diligencia en extender el idioma general de la nación para su mayor armonía y enlace recíproco.
[...]

Reial Cèdula de (1772). El castellà als llibres de comptabilitat

He tenido por bien expedir la presente mi Real Cédula por la cual mando que todos los mercaderes y comerciantes de por mayor y menor de estos mis reinos y señoríos, sea naturales o extranjeros, lleven y tengan sus libros en idioma castellano, en los términos que previene la preinserta Ley 10, título 18, libro 5, de la nueva Recopilación; y que el que contraviene a ella incurra en las mismas penas que establece, las cuales se le sacarán irremisiblemente.”

(Documents d'Història de Catalunya que cal conèixer. Pg.98. Associació Conèixer Catalunya.
Editorial Barcanova)

Eva Sans
Cap de recerca
Cercle Català d'Història